

Warszawa, 06-08-2024

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
DANYCH OSOBOWYCH**
Miroslaw Wróblewski

DOL.401.298.2024

**Pan
Dariusz Salamończyk
Zastępca Szefa
Kancelarii Sejmu RP**

**ul. Wiejska 4/6/8
00-902 Warszawa**

Szanowny Panie Ministrze,

działając na podstawie art. 57 ust. 1 lit. c) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679¹ oraz art. 51 ustawy o ochronie danych osobowych² uprzejmie informuję, że Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych (Prezes UODO) zgłasza następujące uwagi do **poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej** (dalej jako „projekt”), przedłożonego Marszałkowi Sejmu RP w dniu 23 lipca br.

Art. 48 ustawy o KAS³, który ma zostać zmieniony projektowaną ustawą, jest od dawna przedmiotem szczególnego zainteresowania Prezesa UODO.

W wystąpieniu skierowanym do Ministra Finansów⁴ (dostępnym na stronie internetowej Urzędu Ochrony Danych Osobowych pod linkiem <https://uodo.gov.pl/pl/138/3250>, które przesyłam także uprzejmie w załączeniu,

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 4.5.2016, str. 1 ze zm.).

² Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1781).

³ Ustawa z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2023 r. poz. 615 ze zm.).

⁴ Wystąpienie Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych do Ministra Finansów z 1 lipca 2024 r., znak DOL.413.5.2024.OJ.

organ ochrony danych osobowych zwrócił uwagę na uprawnienie wymienionych w tym przepisie podmiotów do pozyskiwania informacji o rachunkach bankowych osób fizycznych, również tych nie mających związku z przestępstwem, a których dane znalazły się w zainteresowaniu organów skarbowych w związku z wszczętym postępowaniem przygotowawczym lub czynnościami wyjaśniającymi.

Zasygnalizowany został także szeroki zakres przedmiotowy pozyskiwanych danych osobowych, obejmujący w szczególności informacje o datach oraz kwotach poszczególnych wpływów, datach oraz kwotach poszczególnych obciążeń rachunków i ich tytułów oraz okresów na jakie zostały zawarte pożyczki i umowy kredytowe.

Przedmiotem powyższego wystąpienia był także **art. 46a** ustawy o KAS, który zawiera ogólne sformułowanie o wymianie i udostępnianiu informacji pomiędzy wymienionymi w tym przepisie organami, i który w ocenie Prezesa UODO nie może stanowić samoistnej podstawy prawnej do przekazywania danych wymagających wzmocnionej ochrony w oparciu o reżim art. 9 rozporządzenia 2016/679. Takim wzmocnieniem ochrony powinna być stosowna regulacja w prawie krajowym (państwa członkowskiego) obejmująca gwarancje stosowania – przewidzianych odpowiednio do *ratio legis* regulacji – środków ochrony praw podstawowych i interesów osób, których dane dotyczą (a nie zezwalająca na przetwarzanie danych bez takich gwarancji).

Przepisy **art. 46a** i **art. 48** ustawy o KAS w aktualnym brzmieniu – w ocenie Prezesa UODO – nadal zawierają mechanizmy ingerujące w sposób nieproporcjonalny w prywatność jednostki i w prawo ochrony danych osobowych, gwarantowane przez Konstytucję RP oraz prawo europejskie.

Opiniowany projekt poselski przewiduje zmianę **art. 48 ust. 1** ustawy o KAS w ten sposób, że informacje przekazywane przez banki na mocy tego przepisu obejmowałyby dane o rachunkach bankowych podejrzanego o przestępstwo, a nie każdej osoby fizycznej. **Zmiana ta odpowiada zatem postulatowi zgłoszonemu przez organ ds. ochrony danych osobowych w powyższym wystąpieniu skierowanym do Ministra Finansów i zasługuje ona na aprobatę.**

Jednocześnie zauważyć należy, że postulaty wynikające z powyższego wystąpienia, w którym Prezes UODO wskazał także na potrzebę kompleksowego przeglądu zawartych w ustawie o KAS regulacji dotyczących przetwarzania danych osobowych, mają szerszy zakres niż to przewiduje projekt poselski, w szczególności w przedmiocie zmiany kwestionowanego przepisu **art. 46a** ustawy o KAS. Z tego względu, w ocenie organu ds. ochrony danych osobowych, **uzasadnionym byłoby**, skoro podjęto działania mające na celu poszanowanie zasady proporcjonalności ingerencji władzy publicznej w sferę autonomii informacyjnej jednostki w zakresie będącym przedmiotem projektu, **doprowadzenie także do zmiany ww. art. 46a ustawy o KAS tak, aby przepis ten przewidywał odpowiednie gwarancje stosowania środków ochrony praw osób, których dane dotyczą.** W szczególności chodzi tu o uwzględnienie elementów regulacji

prawa krajowego wymienionych w art. 6 ust. 3 rozporządzenia 2016/679⁵. Treść analizowanego przepisu powinna jednoznacznie wykluczać przekazywanie na jego podstawie danych osobowych mogących ujawniać stan zdrowia lub poglądy polityczne albo przekonania światopoglądowe zindywidualizowanych osób fizycznych, które stanowią szczególną kategorię danych w rozumieniu art. 9 rozporządzenia 2016/679. Przykładowo informacje te mogą bowiem obejmować dokonywane z rachunku bankowego wpłaty na konkretne stowarzyszenia, partie polityczne, czy wydatki związane ze stanem zdrowia. Za takim rozwiązaniem przemawia wzgląd na zasadę przejrzystości i rzetelności wynikającą z rozporządzenia 2016/679⁶.

Pragnę zaznaczyć, że uwagi organu ochrony danych przedstawiane w toku prac legislacyjnych mają charakter eksperckich wskazówek dla projektodawcy, który podejmuje decyzję co do ostatecznego kształtu przyjmowanych przepisów i odpowiada za zapewnienie ich zgodności z przepisami o ochronie danych osobowych. Wyrażam jednocześnie nadzieję, że uwzględnienie wyrażonych wskazówek będzie pomocne w tym procesie i przyczyni się do podwyższenia poziomu ochrony danych osobowych w projektowanych przepisach.

Załącznik 1

Łączę wyrazy szacunku,
Miroslaw Wróblewski
Prezes Urzędu
Ochrony Danych Osobowych

⁵ „Cel przetwarzania musi być określony w tej podstawie prawnej lub, w przypadku przetwarzania, o którym mowa w ust. 1 lit. e) – musi być ono niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi. Podstawa prawna może zawierać przepisy szczegółowe dostosowujące stosowanie przepisów niniejszego rozporządzenia, w tym: ogólne warunki zgodności z prawem przetwarzania przez administratora; rodzaj danych podlegających przetwarzaniu; osoby, których dane dotyczą; podmioty, którym można ujawnić dane osobowe; cele, w których można je ujawnić; ograniczenia celu; okresy przechowywania; oraz operacje i procedury przetwarzania, w tym środki zapewniające zgodność z prawem i rzetelność przetwarzania, w tym w innych szczególnych sytuacjach związanych z przetwarzaniem, o których mowa w rozdziale IX. Prawo Unii lub prawo państwa członkowskiego muszą służyć realizacji celu leżącego w interesie publicznym, oraz być proporcjonalne do wyznaczonego, prawnie uzasadnionego celu.”.

⁶ Zgodnie z art. 5 ust. 1 lit. a rozporządzenia 2016/679 dane osobowe muszą być przetwarzane zgodnie z prawem, rzetelnie i w sposób przejrzysty dla osoby, której dane dotyczą ("zgodność z prawem, rzetelność i przejrzystość").